

A close-up photograph of a piano keyboard. The keys are white and black, with some keys showing signs of wear. A dark, textured object, possibly a piece of fabric or a small sculpture, is resting on the keys. The background is a dark, textured surface, possibly a wall or a piece of fabric. The lighting is dramatic, highlighting the textures and colors.

JACOB I WILHELM GRIMM

Śmierć kurki

JACOB I WILHELM GRIMM

Śmierć kurki

TŁUM. BOLESŁAW LONDYŃSKI

Pewnego razu kogucik z kurką poszły do lasu na orzechy i umówiły się z sobą, że które z nich znajdzie ziarno orzecha, to się z drugim podzieli. I oto kurka znalazła duży, duży orzech, ale nic o tym nie powiedziała i chciała zjeść go sama. Ale orzech był tak twardy, że go przełknąć nie mogła; orzech utkwił jej w gardle i złąka się, że się dusi.

Zwierzęta

Woła tedy¹ kurka:

— Kogutku! proszę cię, biegnij co sił i przynieś mi wody, bo się zaduszę.

Woda

Kogucik pobiegł co sił do studni i rzecze²:

— Studzienko, masz mi dać wody, kurka leży w orzechowym lesie, a że połknęła za duże orzecha jądro, grozi jej przeto³ uduszenie.

Studnia odparła:

— Leć naprzód do panny młodej i każ sobie dać czerwonego jedwabiu.

Panna młoda

Kogucik leci do panny młodej:

— Panno młoda, masz mi dać czerwonego jedwabiu; czerwony jedwab oddam studni, studnia ma mi dać wody, a wodę chcę zanieść kurce, która leży w orzechowym lesie i dusi się, bo połknęła za duży orzech, który jej utkwił w gardle.

Panna młoda na to:

— Leć do wierzby, wykręć z pręta fujarkę i przynieś mi ją.

Leci kogucik do wierzby, wykręca fujarkę z wici i niesie ją pannie młodej; za to panna młoda dała mu czerwonego jedwabiu, jedwab odniósł do studni, a studnia dała mu wody.

Niesie teraz wodę do kurki, lecz zaledwie przybył na miejsce, patrzy, a kurka już się zadusiła i leży martwa!

Śmierć

Kogucik strasznie się tym zgryzł⁴ i zaczął głośno płakać. Na ten lament zbiegły się wszystkie zwierzęta i bardzo żałowały kurki.

Smutek

Sześć myszek zbudowało wózek, ażeby na nim odwieźć nieboszczkę do grobu; a gdy wózek był gotów, wprzęgły się doń i kogucik przyjechał.

Ale idzie drogą lis:

— Dokąd jedziesz, kogutku?

— Jadę pochować swoją kurkę.

— Czy mogę zabrać się z tobą?

„Owszem, lecz tylko z tyłu uczep się mój miły, bo z przodu byłby ciężar dla myszy nad siły!”

I lis uczepił się z tyłu, toż samo zrobił wilk, niedźwiedź, jeleni, lew i wszystkie zwierzęta leśne.

Zwierzęta

Orszak jechał w ten sposób dalej, — oto przyjeżdża nad strumień.

— Jakże się teraz przeprawimy? — rzekł kogucik.

Ale nad strumykiem leżała słomka i rzecze:

— Ja się położę w poprzek wody, to możecie po mnie przejechać.

¹tedy (daw.) — więc, zatem.

²rzecze (daw.) — mówi.

³przeto (daw.) — więc, zatem.

⁴zgryźć się — bardzo się zmartwić.

Gdy jednak sześć myszy weszło na ten most, słomka nie wytrzymała ciężaru, wpadła do wody, a za nią wpadły myszy i potopiły się.

Więc teraz znowu ambaras⁵, ale w tym zjawia się węgiel i mówi:

Jestem dość duży, położę się tam przeto, a wy przejdziecie po mnie.

Węgiel ułożył się w wodzie, ale na nieszczęście zmaćił ją nieco, woda go obryzgała, zagasła i już po węglu.

Gdy ujrzał to kamień, zlitował się i chciał pomóc kogucikowi, więc położył się w wodzie.

Wtedy kogucik sam pociągnął wózek, ale gdy już wydostał się na drugą stronę i był już z kurką swoją na łądzie, chciał także wciągnąć i siedzących z tyłu, ale nie dał rady, wózek się cofnął i wszystko, co było na wozie, wpadło do wody i potopiło się.

Teraz kogucik został sam z kurką, wykopał jej grób, ułożył ją w nim, potem usypał mogiłkę, siadł na niej i martwił się tak długo, aż i sam umarł.

I tak wszystko powymierało.

Śmierć

⁵ambaras (przestarz.) — kłopot, trudności, tarapaty.

Ten utwór nie jest chroniony prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/smierc-kurki>

Tekst opracowany na podstawie: Bracia Grimm, Baśnie, Złota Biblioteczka; 4, Warszawa 1929

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Marta Niedziałkowska, Paweł Koziół, Weronika Trzeciak, Łukasz Mic.

Okładka na podstawie: aussiegall@Flickr, CC BY 2.0